

Julija Broževa — Jožef Gruden:

Božič v raju.

V razbiti pastirski koči za vasjo je umrl Tonček. Oče je vzdihoval; suha, prezgodaj postarana mati je jokala in šestero razposajenih otrok, ki so večno lačni tekali po vasi, je zamišljeno gledalo revno malo rakev.

Siromaki ne utegnejo žalovati; zlasti tedaj ne, če šesteri nenasitna otroška usta neprestano kričé: Daj!

Oče je del kučmo na glavo in šel kakor navadno po opravkih. Mati si je otrla solze in začela dnevno delo. Otroci so se pa razpršili po vasi, da bi izprosili kje kak košček barvanega papirja, kak krajcar za sladkorčke in nekaj jabolk, shranjenih od jeseni na skednju v senu ali slami.

Bilo je pred svetim večerom. Človeška srca so se čudežno tajala. Pod vtiskom bližnjega praznika — rojstva največje Ljubezni — je postal človek boljši. Kakor da je padla s src grda, trda skorja sebičnosti in na njenem mestu da je zaplamtel za dan ali dva v letu ogenj čiste radosti in ljubezni do ljudi.

Ko so se otroci vrnili domov in razložili darovane reči, ki jih je bilo res dosti, ni bilo več skrbi, s čim bi okrasili majhno, pokrito smrečico, ki jo je podaril logar očetu. Za primerno večerjo je bilo tudi poskrbljeno in tako so se vsi spravljali k počitku v radostnem pričakovanju jutrišnjega dne.

Samo mati ni mogla zaspati. Na tihem je zaplakala v odejo in po modrem mesečnem žarku, ki se je ukradel skozi okno v izbo, je poslala spomin umrlemu svojemu otroku.

Medtem je mala dušica mrtvega otroka kakor oblaček plavala v neizmerne, neskončne prostore in se dvigala v vrtoglave nedozirne višine.

Letela je jako dolgo, da je prišla v kraj, nad katerim se je tresla jasna srebrna svetloba kakor plininski led.

V ozadju je temnela zgradba nekakšnega ogromnega mesta in Tonček je kmalu prišel do visokih,

modrih vrat, ki so bila vsa poslikana s cveticami, listjem in ptički kakor stara babičina skrinja.

Potrkal je s prstom. Vrata so se odprla in deček je vstopil. Bojazljivo se je oziral. V zadregi je stisnil ročice k sebi in obstal pri vratih. Za oknom je v ugodnem naslanjaču sedel star gospod belih las in brade, zaviti v lep kožuh z visokim ovratnikom. To je bil sveti Peter, nebeški vratar. Ko je zaslišal šum Tončkove obleke, je vstal, ga vprašal za njegovo ime in pa odkod je. Potrepal ga je po rami in rekel: »Pojdi po tej cesti in kmalu najdeš otroški raj!«

Tonček je skočil s stopnic in ves v strahu, da bi ne zašel, se je napotil naprej. Hitel je skozi drevored belih brez. Njih srebrni in tenki listi so šumeli tako lepo godbo, da take na zemlji ne slišiš. Bel, žametast mah je pokrival stezo. Prišel je Tonček na razpotje. V desno je držala kratka cesta k visokim hišam, prelepim palačam s širokimi svetlimi okni in z visoko obzidanimi vrtovi. Na levo je pa šla stezica k bajticam z veselimi okenci, ki so se smejala pod slamnato streho, olepšano z mahom in natreskom. Za lesenim plotom so spenjale svoje kronice cvetice vseh štirih letnih časov. Vrata so bila nizka, z zapahom. Tonček ga je lahko dosegel. Odprl je vrata in od čuda ostrmel.

Velika, svetla soba je bila vsa polna otrok, dečkov in deklic njegove starosti. Sedeli so za dolgo mizo. Pred vsakim otrokom je bil krožnik z žlico. In tiste bele krožnike z modrim ali rožnatim robom je polnila Mati božja z mlečno kašo in jo potresala s sladkorjem.

»Pojdi, Tonček, tvoje mesto že čaka nate,« ga je sprejela božja mati Marija z ljubeznivim smehljajem in ga brž posadila na klop, skoraj na konci mize.

Od dolge poti truden je Tonček krožnik s slastjo izpraznil. A medtem, ko je Marija stregla otrokom, je množica majhnih krilatih bitij s krikom in vriskom privrela v dvorano. Največji med njimi je nesel krasno zeleno jelko. Z nje je viselo vse polno sladkorčkov in pisanih okraskov. V vršičku je žarela velika zvezda in napolnjevala sobo s prečudno svetlobo.

Marija je bila od dela utrujena in upehana ter v lice rdeča kakor roža. Slekla je veliki beli predpasnik,

uravnala gube preprostega platnenega krila, pogladila pod ruto nekoliko sive lase in s prijaznim smehljajem, ki je delal njeno obličje mlajše, začela deliti med otroke darove.

Bila so to darila, o katerih so nekdam na zemlji sanjali otroci, ki so danes v raju; zaželeno darila in zato nad vse mila.

Vsa soba je odmevala od veselja, vriska in smeha.

Tonček ni mogel verjeti svojim očem. Dobil je konjička z iskrimi očmi. Vzpenjal se je, kakor da hoče zdajpazdaj zdirjati daleč za raj v širne, prostrane poljane.

Potem so šli otroci iz malih koč z Marijo, da obiščejo krasne palače in visoke domove, kjer so bivali otroci bogatinov. Tudi tam je vladala radost in veselje,

dasi je bilo vse bolj tiho in mirno, zakaj ti otroci niso trpeli toliko od neizpolnjenih želj.

Matere, ki so prišle v raj in morale pustiti na zemlji svoje ljubljence, so se igrale z deklicami in njih punčkami, z otroškimi posodicami, dale so se voziti na saneh, spuščale so volka ter božale majhne godrnjave medvedke. Ker ni smelo biti v raju žalosti, so ljubile otroke iz vseh krajev sveta, kar jih je bela žena Smrt prinesla v raj; ljubile kakor lastne svoje otroke in so bile pri tem silno srečne.

Nato je vzela Marija najmlajše svoje otroke in se povrnila spet v nizke koč, ki jih je jako nerada zapustila, ter polagala dete za detetom v majhne bele posteljice.

Ko je tako vse otroke odela in poljubila, je sedla k peči na klop in začela sladko pripovedovati, kakor bi pela pravljico o zemlji in o veliki Ljubezni, na katero so ljudje že davno pozabili.

Njen glas je prešinil vse koč od prve do zadnje.

Ogenj je polagoma ugašal... Mesec je izšel iz srebrnega svojega gradu ter razlil po raju in zemlji svoj modri usmev.

Za njim se je prikazala večernica. Pogledala je zvedavo v vsa okna in razpletaje žareče, dolge svoje lase, se je odpravila na nočno popotovanje.

Na zemlji, v temni, tihi koči se je pa spomnila mati: »Tonček spi nocoj prvič v raju!« Bil je to njen najžalostnejši sveti dan.

Danilo Gorinšek:

Trije kralji.

Noč je zimska zatemnela,	Pa je zvezda zablestela,
trije kralji hodijo,	da v temi ne zajdejo,
daleč je do spetih jasele,	svete kralje tri vodila,
v temni noči blodijo.	da do jasele najdejo.

Nas pa zvezda - vera sveta

vodi varno v Betlehem.

Le za zvezdo to hodimo

verno v Jezusov objem!